

Київський університет імені Бориса Грінченка
 Факультет педагогічної освіти
 кафедра дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
 та навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 25 » 09 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОДФ.10 Конструювання та експериментування в ЗДО
 для студентів**

спеціальності 012 Дошкільна освіта
 рівня вищої освіти першого (бакалаврського)
 освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта (скорочена програма
 підготовки)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>0267/22</u>	
 (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« »	20 <u>22</u>

Київ-2022

Розробники:

Волинець Ю.О., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Викладачі:

Волинець Ю.О., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Вертугіна В.М., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол №__ від _____ 2022р.

Завідувач кафедри дошкільної освіти

Олена ПОЛОВІНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 012.00.01 Дошкільна освіта (скорочена програма підготовки) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

«__» _____ 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми 012.00.01 Дошкільна освіта (скорочена програма підготовки)

_____ Олена ПОЛОВІНА

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2022 р.

Заступник декана Факультету педагогічної освіти з науково-методичної та навчальної роботи _____ Леся КУЗЕМКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/ годин	4/120	
Курс	2(скорочена програма підготовки)	2(скорочена програма підготовки)
Семестр	1,2	1,2
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, в тому числі:	120	120
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	56	104
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є засвоєння студентами основ професійної діяльності в галузі конструктивної та експериментальної діяльності дітей дошкільного віку, оволодіння практичними вміннями й навичками з організації і проведення дитячого конструювання та експериментування.

Завданнями навчальної дисципліни: «Конструювання та експериментування в ЗДО» є:

- засвоєння сучасних підходів та теоретичних основ процесу дитячого конструювання та експериментування та їх ролі в інтелектуальному і творчому розвитку особистості дитини;
- формування у студентів практичних умінь і навичок володіння різними техніками в галузі конструювання;
- формування у майбутніх фахівців системи практичних умінь і навичок організації розвивального спілкування з дітьми дошкільного віку в середовищі конструктивної та експериментальної діяльності;

– забезпечення оптимальних умов розвитку конструктивних здібностей дітей дошкільного віку з урахуванням вікових особливостей та інтегрованого підходу до організації освітнього процесу в ЗДО.

Завдання навчальної дисципліни передбачають формування компетентностей:

ЗК-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного дискурсивного, креативного) мислення.

ЗК-11. Здатність до забезпечення безпеки діяльності власної та інших учасників освітнього процесу під час конструктивної та експериментальної діяльності.

ФК-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості.

ФК-2. Здатність до формування у дітей дошкільного віку первинних уявлень про довкілля.

ФК-6. Здатність до формування у дітей дошкільного віку навичок безпечної поведінки під час конструктивної та експериментальної діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН-3. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової діяльності, конструктивної та експериментальної діяльності дітей дошкільного віку.

ПРН-4. Творчо реалізувати завдання та зміст програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти (БКДО), щодо організації конструктивної та експериментальної діяльності дітей дошкільного віку.

ПРН-7. Планувати освітню роботу з конструктивної та експериментальної діяльності дітей дошкільного віку з урахуванням вікових, індивідуальних можливостей дітей дошкільного віку, дітей з особливими потребами.

ПРН-11. Володіти технологіями організації розвивального середовища в групах дітей раннього і дошкільного віку під час організації конструктивної та експериментальної діяльності.

ПРН-15. Планувати освітній процес в ЗДО; розробляти плани та конспекти з організації конструктивної та експериментальної діяльності дітей дошкільного віку з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Ус во го	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Са мо сті йн а
		Ле кц ії	Се мі на ри	Пр ак ти чні	Ла бо ра то рн і	Ін ди ві ду ал ьн і	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації конструктивної діяльності в дошкільній освіті							
Тема 1. Конструювання як продуктивна та універсальна діяльність дітей дошкільного віку	14	2	2	4			
Тема 2. Методи, прийоми та форми освітньої взаємодії в процесі конструювання з дітьми дошкільного віку	14	2	2	2			
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	4	4	6			14
Змістовий модуль 2. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей раннього віку в конструктивній діяльності							
Тема 3. Формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку в конструктивній діяльності	6	2	2	2			
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	2	2	2			22
Змістовий модуль 3. Експериментування з дітьми дошкільного віку							
Тема 4. Використання моделей як основи оволодіння способами пізнавально-дослідницької	8	2	2	4			

діяльності дітей дошкільного віку. Види моделей							
Тема 5. Умови ефективної організації експериментальної діяльності в умовах дошкільної освіти	8	2	2	4			
Модульний контроль	2	2					
Разом	30	4	4	8			12
Змістовий модуль 4.							
Організація конструювання та експериментування в ЗДО							
Тема 6. Інтегрований підхід у процесі конструювання та експериментування з дітьми дошкільного віку як засобу розвитку особистості дитини	10	2	2	6			
Тема 7. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в конструктивній та експериментальній діяльності	10	2	2	6			
Модульний контроль	2	2					
Залік	2	2					
Разом	30	4	4	12			8
Усього	120	14	14	28			56

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Ус ьо	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторна	Са

	го	Ле кц ії	Се мі на ри	П ра кт ич ні	Ла бо ра то рн і	Ін д ив ід уа ль ні	м ос тій на
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи організації конструктивної діяльності в дошкільній освіті							
Тема 1. Конструювання як продуктивна та універсальна діяльність дітей дошкільного віку	2	2					
Тема 2. Методи, прийоми та форми освітньої взаємодії в процесі конструювання з дітьми дошкільного віку	2			2			
Разом	30	2		2			26
Змістовий модуль 2. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей раннього віку в конструктивній діяльності							
Тема 3. Формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку в конструктивній діяльності	2		2				
Разом	30		2				28
Змістовий модуль 3. Експериментування з дітьми дошкільного віку							
Тема 4. Використання моделей як основи оволодіння способами пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного віку. Види моделей	2			2			

Тема 5. Умови ефективної організації експериментальної діяльності в умовах дошкільної освіти							
Разом	30			2			28
Змістовий модуль 4.							
Організація конструювання та експериментування в ЗДО							
Тема 6. Інтегрований підхід у процесі конструювання та експериментування з дітьми дошкільного віку як засобу розвитку особистості дитини		2					
Тема 7. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в конструктивній та експериментальній діяльності				2			
Модульний контроль	-	-					
Залік	2	2					
Разом	30	2		2			22
Усього	120	4	4	8			104

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи організації конструктивної діяльності в дошкільній освіті

Тема 1. Конструювання як продуктивна та універсальна діяльність дітей дошкільного віку (2 год.)

Конструювання як продуктивна та універсальна діяльність дітей дошкільного віку. Завдання, зміст та значення конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Базові поняття «конструювання», «предметно-практичні та технологічні компетентності». Своєрідність конструювання, його зв'язок із грою. Види конструювання в ЗДО.

Формування предметно-практичної та технологічної компетентностей дітей дошкільного віку. Роль педагога дошкільної освіти як фасилітатора у формування предметно-практичних та технологічних умінь дітей дошкільного віку необхідних для життя і подальшої освітньої діяльності. Участь сім'ї у розвитку предметно-практичних та технологічних умінь дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: конструювання, предметно-практичні та технологічні компетентності, проектування, наочне моделювання.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1,2.

Семінарське заняття 1. Завдання, зміст конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемні питання. Роль конструктивної гри в особистісному розвитку дитини дошкільного віку.

II. Практична частина. Питання для обговорення.

1. Зміст знань і практичних умінь дітей дошкільного віку за освітньою лінією «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Державного стандарту дошкільної освіти.

2. Базисний зміст конструктивної діяльності в освітній програмі для дітей раннього і дошкільного віку «Дитина».

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1,2.

Практичне заняття 1. Види конструювання в ЗДО (2 год.).

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Інтерактивні вправи. Проблемне питання. Вплив видів конструювання на формування предметно-практичних та технологічних умінь дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Розробка схем нескладних конструкцій для дітей дошкільного віку (Презентація робіт, робота підгрупами, вік за вибором студента).

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 4,7.

Практичне заняття 2. Формування предметно-практичних та технологічних умінь дітей дошкільного віку (2 год.).

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемне питання. Визначити завдання для дітей дошкільного віку зі спорудження площинних об'єктів. Визначити завдання для дітей дошкільного віку зі спорудження об'ємних об'єктів.

II. Практична частина.

Підбірка і презентація дидактичних ігор, вправ з конструювання для дітей дошкільного віку та їх презентація.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Тема 2. Методи, прийоми та форми освітньої взаємодії в процесі конструювання з дітьми дошкільного віку (2 год.)

Психофізичні особливості дітей дошкільного віку крізь призму конструктивної діяльності.

Методи, прийоми та форми організації конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Репродуктивна творчість дитини в конструктивній діяльності. Структура організації конструктивної діяльності в ЗДО.

Класифікація видів конструювання. Використання будівельного матеріалу, їх назви. Ознайомлення дітей дошкільного віку з назвами елементів будівельного матеріалу, їх упізнавання та диференціація. Етапи формування конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Завдання конструювання з будівельного матеріалу для дітей молодшого дошкільного віку (3-4 роки). Завдання конструювання з будівельного матеріалу для дітей середнього дошкільного віку (4-5 роки). Завдання конструювання з будівельного матеріалу для дітей старшого дошкільного віку (6-7 роки). Завдання конструювання з деталей конструкторів

для дітей дошкільного віку.

Основні поняття теми: класифікація, завдання, принципи, об'ємні (куб, призма, циліндр, конус) та площинні (квадрат, трикутник, прямокутник, круг) геометричні фігури; «LEGO», «LEGO DUPLO», «LEGO DACTA», «Тектон», «Квадро», болтові та просторові конструктори, універсальні пластмасові, електронні конструктори.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Семінарське заняття 2. Психолого-педагогічний супровід конструювання дітей дошкільного віку (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

II. Питання для обговорення.

1. Методи, прийоми та форми освітньої взаємодії для дітей молодшого та середнього дошкільного віку.

2. Психофізичні особливості дітей дошкільного віку крізь призму конструктивної діяльності.

3. Етапи формування конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.

4. Ознайомлення дітей дошкільного віку з назвами елементів будівельного матеріалу, їх упізнавання та диференціація.

III. Робота в парах.

IV. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-5.

Практичне заняття 3. Практичне проведення студентами дидактичних ігор, вправ з конструювання для дітей дошкільного віку (2 год.).

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

II. Практична частина.

1. Практичне проведення дидактичних ігор, вправ з конструювання для дітей молодшого дошкільного віку.

2. Практичне проведення дидактичних ігор, вправ з конструювання для дітей старшого дошкільного віку.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1,2.

Змістовий модуль 2.

Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей раннього віку в конструктивній діяльності

Тема 3. Формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку в конструктивній діяльності (2 год.)

Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей раннього віку в конструктивній діяльності. Формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку в конструктивній діяльності. Завдання конструювання з будівельного матеріалу для дітей раннього віку (2-3 роки).

Конструктивна діяльність дітей раннього віку у різних видах діяльності. Конструювання в емоційному становленні дитини раннього віку. Умови для розвитку будівельних ігор. Керівництво будівельними іграми дітей раннього віку.

Основні поняття теми: конструювання дітей раннього віку.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Семінарське заняття 3. Конструктивна діяльність дітей раннього віку у різних видах діяльності (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

II. Практична частина.

Питання для обговорення.

1. Особливості організації освітнього процесу з формування предметно-практичної компетентності дітей раннього віку (аналіз Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина», 2020 р. та методичних рекомендацій до неї (розділ «Конструювання»).

2. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей раннього віку в конструюванні.

3. Конструктивна діяльність дітей раннього віку у різних видах діяльності.

4. Умови для розвитку будівельних ігор з дітьми раннього віку.

III. Робота в парах.

IV. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1,2,7.

Практичне заняття 4. Ознайомлення дітей раннього віку з будівельним матеріалом як засіб сприйняття та пізнання об'єктів дійсного

світу (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

II. Практична частина.

Підбірка малюнків, мовленнєвого матеріалу, розширення тематики конструкцій та їх презентація.

III. Перевірка самостійної роботи студента.

IV. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1,2.

Змістовий модуль 3.**Експериментування з дітьми дошкільного віку****Тема 4. Використання моделей як основи оволодіння способами пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного віку. Види моделей (2 год.)**

Використання моделей як основи оволодіння способами пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного віку. Види моделей.

Зміст та завдання освітнього напрямку «Дитина в природному довкіллі». Формування природничо-екологічної та дослідницької компетентностей дитини дошкільного віку в процесі експериментування. Експериментування в ЗДО.

Розвиток пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку в процесі експериментальної діяльності. Методи та форми організації експериментальної діяльності в ЗДО.

Впровадження елементів STREAM-освіти в дошкільній освіті в процесі експериментування. STEM-освіта для дітей дошкільного віку (розвиток інженерного мислення дітей дошкільного віку).

Основні поняття теми: моделі; пізнавально-дослідницька діяльність дітей дошкільного віку.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 4,7.

Семінарське заняття 4. Формування природничо-екологічної та дослідницької компетентностей дитини дошкільного віку в процесі експериментування (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемні питання. Інтерактивні вправи.

II. Практична частина. Питання для обговорення.

1. Використання моделей як основи оволодіння способами пізнавально-

дослідницької діяльності дітей дошкільного віку. Види моделей.

2. Розвиток пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку в процесі експериментальної діяльності. Інженерне мислення.

3. Репродуктивна творчість дитини. Особливості роботи з LEGO у моделювальній діяльності дітей дошкільного віку.

4. Впровадження елементів STREAM-освіти в дошкільній освіті в процесі експериментування.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Практичне заняття 5-6. Методи, прийоми та форми педагогічного супроводження експериментальної діяльності в ЗДО (4 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

II. Практична частина.

1. Розробка алгоритму освітньої взаємодії з експериментування в ЗДО для дітей молодшого та середнього віку. Організація та проведення фрагменту освітньої діяльності з експериментування з дітьми дошкільного віку (молодший, середній дошкільний вік).

2. Розробка алгоритму освітньої взаємодії з експериментальної діяльності в ЗДО для дітей старшого дошкільного віку. Організація та проведення фрагменту освітньої діяльності з експериментальної діяльності з дітьми старшого дошкільного віку.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Тема 5. Умови ефективної організації експериментальної діяльності в умовах дошкільної освіти (2 год.)

Умови ефективної організації експериментальної діяльності в умовах дошкільної освіти. Експериментування як технологія розвитку активного мовлення дитини дошкільного віку. LEGO-конструювання як компонент STREAM-освіти. Механізми партнерської взаємодії педагога з дитиною в процесі експериментування.

Основні поняття теми: умови, експериментальна діяльність дитини дошкільного віку.

Основні поняття теми: технології, STREAM-освіта, LEGO-конструювання.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1,4,7.

Семінарське заняття 5. Моделювання як засіб ефективної організації експериментальної діяльності (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемні питання. Інтерактивні вправи. Умови ефективної організації експериментальної діяльності в умовах дошкільної освіти.

II. Практична частина. Питання для обговорення. Робота в парах.

1. Моделювальна діяльність як засіб ефективної організації експериментальної діяльності

2. Експериментування як технологія розвитку активного мовлення.

3. STEM-освіта для дітей дошкільного віку (розвиток інженерного мислення дітей дошкільного віку).

4. LEGO конструювання як компонент STREAM-освіти.

5. Механізми партнерської взаємодії педагога з дитиною в процесі експериментування.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 2.

Практичне заняття 7-8. Розробка різних моделей з дітьми дошкільного віку (4 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемні питання.

II. Практична частина.

1. Аналіз альтернативної програми «STREAM – освіта або Стежинки у Всесвіт».

2. Розробка майстер-класу для батьків спільно з дітьми на тему: «Цей чарівний світ експериментування».

3. Розробка різних моделей з дітьми дошкільного віку (4 год.) (презентація малюнків, схем студентів).

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 2,4,7.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Організація конструювання та експериментування в ЗДО

Тема 6. Інтегрований підхід у процесі конструювання та експериментування з дітьми дошкільного віку як засобу розвитку особистості дитини (2год.)

Конструювання, експериментування, інтеграція та різні підходи як засіб розвитку особистості дитини дошкільного віку. Інтеграція освітнього процесу з конструктивною та експериментальною діяльністю в молодшій та середній групі. Інтеграція освітнього процесу з конструктивною та експериментальною діяльністю в старшій віковій групі.

Перспективне планування будівельно-конструктивних ігор поза заняття. Техніка роботи з різноманітними матеріалами. Інтеграція LEGO конструювання в освітній процес.

Основні поняття теми: планування, експериментування, техніки.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Семінарське заняття 6. Створення умов для реалізації завдань з формування предметно-практичної та технологічної компетентностей дітей дошкільного віку (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

II. Практична частина. Питання для обговорення.

1. Формування предметно-практичної компетентності дітей дошкільного віку у побуті (молодший, середній, старший дошкільний вік).

2. Формування предметно-практичної компетентності дітей дошкільного віку у фрагментах життєдіяльності на прогулянці (молодший, середній, старший дошкільний вік).

3. Конструювання як технологія розвитку активного мовлення.

4. Реалізація творчих задумів дитини з перетворення об'єктів довкілля з використання різних матеріалів (спірання на обізнаність із засобами та предметно-практичними діями, з допомогою дорослого чи самостійно) у процесі виконання конструктивних завдань, завдань з моделювання.

5. Механізми партнерської взаємодії педагога з дитиною у взаємодії з конструктивною діяльністю.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 3,4,5.

Додаткова література: 1-7.

Практичне заняття 9-10. Організація освітнього процесу з формування предметно-практичної та технологічної компетентності дітей дошкільного віку (4 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемні питання.

II. Практична частина. Питання для обговорення. Робота в парах, підгрупами.

Орієнтовне планування освітнього процесу з конструктивної діяльності для дітей молодшого та середнього дошкільного віку (планування на місяць за вибором студента).

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 4.

Практичне заняття 11. Прогулянка, побутова діяльність як засіб організації освітнього процесу з формування предметно-практичної, технологічної та дослідницької компетентностей дітей дошкільного віку (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Створення умов для емоційно-піднесеного настрою дітей під час створення образів за допомогою ігрового будівельного матеріалу.

II. Практична частина.

1. Вправлення у прийомах роботи у формуванні предметно-практичної, технологічної та дослідницької компетентності дітей дошкільного віку у побутовій діяльності (в усіх вікових групах).

2. Вправлення у прийомах роботи у формуванні предметно-практичної, технологічної та дослідницької компетентності дітей дошкільного віку під час прогулянки (в усіх вікових групах).

III. Підсумок. Рефлексія.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 2.

Лекція 7. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в конструктивній та експериментальній діяльності (2 год.)

Партнерська взаємодія дошкільного педагога з дитиною та сім'єю в процесі конструктивно-будівельної діяльності. Форми і методи педагогічної взаємодії ЗДО з родинами з питань розумового розвитку дитини в процесі конструктивної та експериментальної діяльності. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в конструктивній та експериментальній діяльності. Інноваційно-пошукова робота дошкільних педагогів у галузі конструктивної діяльності. Розвиток творчих здібностей у

процесі конструювання та експериментування в ЗДО. Особистісно-розвивальна спрямованість конструктивно-експериментальної діяльності. Педагогічна підтримка обдарованих дітей.

Основні поняття теми: партнерська взаємодія, інноваційно-пошукова робота, особистісно-розвивальна спрямованість, обдарованість.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Семінарське заняття 7. Дослідницька компетентність дітей дошкільного віку (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемні питання.

Обговорення теоретичного матеріалу. Проблемні питання: «Яке значення для всього життя людини має збереження її попереднього досвіду?» та «Наскільки попередній досвід людини полегшує пристосування до навколишнього світу, що створює та виробляє постійні прийоми, які повторюються в однакових умовах?».

II. Практична частина. Питання для обговорення.

1. Сучасний екскурс в проблему організації дослідницько-експериментальної діяльності дітей дошкільного віку.

2. Характеристика загальної спрямованості роботи з розвитку умінь дітей дошкільного віку здійснювати дослідницько-експериментальну діяльність.

3. Розвиток пізнавальних інтересів та допитливості дітей шляхом нескладного експериментування.

4. Значення для розвитку особистості та місце дитячого експериментування в освітньому процесі.

5. Зміст, завдання, форми організації і методики керівництва дослідно-експериментальної діяльності дітей дошкільного віку.

6. Умови ефективно організації дитячого експериментування та винахідництва.

7. Врахування інклюзивних підходів під час дослідницько-експериментальної діяльності дітей дошкільного віку в ЗДО.

8. Роль родини в розвитку дослідницької діяльності дітей дошкільного віку.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Практичне заняття 12. Підготовка педагога дошкільної освіти до

формування дослідницької компетентності (2 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Проблемні питання.

Чи завжди ви можете дати відповідь на питання маленьких чомучок?

Дискусія «Міні-лабораторії в ЗДО?!»

Де мають бути розташовані міні-лабораторії?

Чим мають бути оснащені центри дитячого експериментування?II.

Практична частина.

Визначити важливість керівництва педагога дошкільної освіти: планування, забезпечення матеріальної та методичної бази; вивчення стану роботи з експериментування у молодшій і середній та проведення нескладних дослідів в природі у старшій групі ЗДО (робота у підгрупах).

Експериментування в освітньому процесі (кухня, під час будь-якої діяльності, з рослинами (будь-яка пора року)). Вивчення індивідуальних інтересів дітей при організації їх дослідницько-експериментальної діяльності шляхом спостережень, індивідуальних бесід, вивчення результатів діяльності дітей, взаємодії з батьками, використання малюнкових тестів.

Підготовка матеріалів та обладнання для дослідної роботи дітей у природничо-науковому центрі та самостійного експериментування.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

Практичне заняття 13-14. Організація освітнього процесу на принципах інтеграції з конструктивною та експериментальною діяльністю (4 год.)

I. Вступна частина (мета, завдання, вимоги та форми звітності заняття).

Інтеграція Лего-технології в освітній процес конструювання та експериментування.

II. Практична частина.

Перспективне планування будівельно-конструктивних ігор поза занять (на тиждень, вікова група за вибором студента). Створення та презентація різних моделей за малюнком, умовами, власним задумом з дітьми дошкільного віку та розширення тематики конструкцій.

III. Підсумок. Рефлексія.

Основна література: 1-5.

Додаткова література: 1-7.

6. Контроль навчальних досягнень

5.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студентів	аксимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість одиниць	аксимальна кількість балів	кількість одиниць	аксимальна кількість балів	кількість одиниць	аксимальна кількість балів	кількість одиниць	аксимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	1	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	3	3	1	1	4	4	6	6
Робота на семінарському занятті	10	2	20	1	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	3	30	1	10	4	40	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	107	-	73	-	118	-	140

Максимальна кількість балів за навчальну дисципліну: **438**

Розрахунок коефіцієнта: $438 : 100 = 4,38$

Коефіцієнт – 4,38. Розрахунок: $438(\max) : 4,38 = 100 \text{ A.}$

5.1.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студентів	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Макс. кількість балів	Кількість одиниць	Макс. кількість балів	Кількість одиниць	Макс. кількість балів	Кількість одиниць	Макс. кількість балів

Відвідування лекцій	1	1	1					1	1
Відвідування семінарських занять	1			1	1			1	1
Відвідування практичних занять	1	1	1			2	2	1	1
Робота на семінарському занятті	10			1	10			1	10
Робота на практичному занятті	10	1	10			2	20	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5x20	4	20	4	20	4	20	4	20
Виконання модульної роботи									
Разом		-	37	-	36	-	47	-	48

Максимальна кількість балів за навчальну дисципліну: **168**

Розрахунок коефіцієнта: $168 : 100 = 1,68$

Коефіцієнт – 1,68. Розрахунок: $168 (\text{max}) : 1,68 = 100 \text{ A.}$

5.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни передбачає комплексний підхід до її виконання та оптимізується одним завданням у вигляді проекту.

Самостійна робота (56 год. – денна форма навчання, 104 год. – заочна форма навчання).

Розробити та представити проект з конструктивної діяльності (тема за вибором студента) для дітей дошкільного віку (вікова група за вибором).

Вимоги до проекту:

- спрямованість на вирішення завдань освітніми лініями «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» та «Дитина в природному довкіллі» (за Державним стандартом ДО в Україні, нова ред. 2021р.);
- мета проекту корелюється з результатом (продуктом) проекту;
- наявність 3-х етапів проекту (мотиваційний, технологічний, заключний);
- використання конструктивної діяльності як інтегратора в освіті дітей дошкільного віку;
- врахування провідного виду діяльності дітей дошкільного віку (гра);
- реалізація методів та прийомів стимулювання творчої та діяльнісної активності;
- реалізація здоров'язберезувальної компоненти дошкільної освіти.

№	Критерії оцінювання самостійної роботи	Бали
1	Відповідність змісту проекту освітній лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному довкіллі» (Державний стандарт ДО, нова ред. 2021р.)	5
2	Методична грамотність у визначенні теми проекту	5
3	Методична грамотність у визначенні мети проекту	5
4	Методична грамотність у визначенні завдань проекту	5
5	Наявність інтриги на мотиваційному етапі проекту	5

6	Наявність заключного (рефлексійного) етапу	5
7	Наявність проблемного питання на технологічному етапі проєкту до кожного дня	5
8	Наявність результату кожного дня на технологічному етапі проєкту	5
9	Наявність дидактичних вправ з конструювання	5
10	Наявність інтегрованих завдань для дітей	5
11	Наявність пошуково-евристичних завдань	5
12	Наявність ігрових вправ та ігор	5
13	Активізація дітей у конструктивній діяльності (вільне конструювання, за задумом, схемами)	5
14	Активізація дітей у експериментальній діяльності	5
15	Розробка схем конструкцій	5
16	Наявність активних форм роботи з батьками з теми проєкту	5
17	Наявність рефлексійних запитань на заключному етапі проєкту	5
18	Фіксація форми закріплення вражень на заключному етапі проєкту (розвага)	5
19	Наявність мовленнєвого матеріалу (вірші, оповідання, загадки, пальчикова гімнастика тощо)	5
20	Естетичність, стилістична та орфографічна грамотність оформлення роботи у вигляді професійного кейсу	5
Усього		100

Алгоритм проєкту

Назва (тема) проєкту; мета та завдання проєкту; вікова група				
№з/п	Опис етапів проєкту			
Мотиваційний етап (1 день)				
	Інтрига	Види дитячої діяльності (з врахуванням освітніх напрямів Державного стандарту ДО)	Результат дня	Примітка
1				
Технологічний етап (від 1 до двохтижнів)				
	Питання формулюється у вигляді проблемного запитання: одне запитання на кожний день	Види дитячої діяльності (з врахуванням освітніх напрямів Державного стандарту ДО)	Результат дня	Примітка
1				
2				
3...				
Кількість пунктів – відповідно до кількості днів технологічного етапу				
Заключний етап (1 день)				
	Рефлексійні запитання, які стосуються: почуттів; процесу; результату проєкту	Опис заключної форми роботи (дизайн приміщення, алгоритм майстер-класу для батьків, розвага тощо за вибором студента)	Результат дня	Примітка
1				

5.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Програмою навчальної дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО» передбачено здійснення модульного контролю, спрямованого на визначення поточного рівня засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу певного модуля дисципліни.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі модульних контрольних робіт, кожна з яких відповідає завданням окремого змістового модулю. Модульна контрольна робота здійснюється шляхом комп'ютерного тестування (25 тестових завдань). Кожне правильно виконане тестове завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, які студент може набрати за виконання модульної контрольної роботи = **25 балів**.

Підсумкова кількість балів (max – 25)	<i>Критерії оцінювання</i>
23 - 25	відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
20 - 22	високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без грубих помилок
18 - 19	достатній рівень знань з незначною кількістю помилок
16 - 17	посередній рівень знань із значною кількістю недоліків
12 - 15	мінімально можливий допустимий рівень знань
0 - 12	низький рівень знань, необхідне доопрацювання навчального матеріалу

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Формою проведення є *залік*, який проводиться за трасферно-рейтинговою системою набору балів під час вивчення дисципліни. Розрахунок балів подано у табл. 6.1. (с. 20-21). Залік виставляється на підставі набраних балів за всі змістові модулі, які накопичує студент за відвідування лекційних, семінарських, практичних занять; роботу на семінарських та практичних заняттях та виконання завдань до них в ЕНК; виконані самостійні роботи; модульні контрольні роботи. Загальна кількість балів оголошується на останньому занятті. Накопичені бали студент може відслідковувати в Журналі оцінок.

5.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Конструювання та експериментування в ЗДО»

Всього -120 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год., практичні заняття – 28 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год., підсумковий контроль – залік

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Теоретичні основи організації конструктивної діяльності в дошкільній освіті		Особлив. псих.-педаг. супроводу дітей раннього віку в конструкт. діяльності	Експериментування з дітьми дошкільного віку		Організація конструювання та експериментування в ЗДО	
Кількість балів за модуль	107		73	118		140	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Конструювання як продуктивна та універсальна діяльність дітей дошкільного віку (1 б.)	Методи, прийоми та форми освітньої взаємодії в процесі конструювання з дітьми дошкільного віку (1 б.)	Формування сенсорно-пізнавальної компетентності дітей раннього віку в конструктивній діяльності (1 б.)	Використання моделей як основи оволодіння способами пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного віку. Види моделей (1 б.)	Умови ефективної організ. експеримент. діяльн. в умовах дошкільної освіти (1 б.)	Інтегрований підхід у процесі конструювання та експериментування з дітьми дошкільного віку як засобу розвитку особистості дитини (1 б.)	Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей дошкільного віку в конструктивній та експериментальній діяльності (1 б.)
Теми сем. занять	1.Завдання, зміст конструктивної діяльності дітей дошкільного віку (11 б.)	2. Психолого-педагогічний супровід конструювання дітей дошкільного віку (11 б.)	3.Конструктивна діяльність дітей раннього віку у різних видах діяльності (11 б.)	4.Формування прир.-екол. та дослідн. компет. дитини дошк. в. в процесі експерим.(11 б.)	5.Моделювання як засіб ефективної організації експериментальної діяльності (11 б.)	6. Створення умов для реалізації завдань з формування предметно-практичної та технологічної компетентностей дітей дошкільного віку (11 б.)	7. Дослідницька компетентність дітей дошкільного віку (11 б.)

Теми практ. занять	1.Види констру ювання в ЗДО (11 б.)	2.Форм. предметно -практ. та технологіч них умінь дітей дошк. віку(11 б.)	3.Конструювання як засіб особистісного розвитку дитини (11 б.)	4.Ознайомлення дітей раннього віку з будівельним матеріалом як засіб сприйняття та пізнання об'єктів дійсного світу (11 б.)	5-6. Методи, прийоми та форми педагогічного супроводження експериментальної діяльності в ЗДО (4 год.) (22 б.)	7-8. Розробка різних моделей з дітьми дошкільного віку (4 год.) (22 б.)	9-10. Організація освітнього процесу з формування предметно- практичної та технологічної компетентнос ті дітей дошкільного віку (4 год.)(22 б.)	11. Прогул., побут. діял. як засіб організ. освіт. процесу з форм. предметно- практичної, техн. та дослідн. компет. дітей дошк. віку (11 б.)	12. Підготовка педагога дошкільної освіти до формування дослідницької компетентнос ті (11 б.)	13-14. Організація освітнього процесу на принципах інтеграції з конструктив ної та експеримент альної діяльності (4 год.)(22 б.)
Сам.роб.	25 балів			25 балів	25 балів		25 балів			
МКР	25 балів			25 балів	25 балів		25 балів			
Підсумк. контроль	ЗАЛІК Коефіцієнт – 4,38 Розрахунок : 438 (мак. суму балів) : 4,38 = 100 А .									

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження. Навчально-методичний посібник. Видавництво «Ранок», Харків, 2021. 240 с.

2. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М.Вертугіна [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Беленькаї; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т імені Б. Грінченка – К. : Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2020. – 440 с.

3. Коваленко О.В., Березна Ю.В. Дидактичні ігри та вправи як методи формування просторових уявлень у дітей дошкільного віку / Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (40(2)). с. 172-177, 2021. Режим доступу:

<https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/37558/>

4. Крутій К. Л., Стеценко І. Б. Блоково-тематичне планування освітньої діяльності з дітьми молодшого дошкільного віку за альтернативною програмою формування культури інженерного мислення в дошкільників «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт». – Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2018. – 160 с.

5. Сучасна ігрова педагогіка: гра наче справжнє життя. Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/1557-suchasna-grova-pedagogka>

Додаткова:

1. Державний стандарт дошкільної освіти. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovooho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Маричева О.Б., «STREAM-освіта в дошкільному закладі. Система роботи з формування у дітей інженерного мислення». Навчально-методичний посібник / О.Б. Маричева, – Вінниця: ММК, 2017. 47с

3. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від двох до семи років «Дитина» / наук. ред.: Г.В. Беленька, О.А. Половіна, І.В. Кондратець; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна, К.І. Волинець та ін. – К. : ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. – 568 с.

4. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO / О.Ю. Рома, В.Ю.Близнюк, О.П. Борук The LEGO® Foundation, 2016. – 140 с. Режим доступу: <http://nv-internat.org.ua/wp-content/uploads/2017/10/%D0%9B%D0%95%D0%93%D0%9E.pdf>

5. Сучасна ігрова педагогіка: гра наче справжнє життя. Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/1557-suchasna-grova-pedagogka>

6. Сухар В.Л. Конструювання в закладах дошкільної освіти. Молодший та середній вік / В.Л. Сухар. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 176 с.

7. Сухар В.Л. Конструювання в закладах дошкільної освіти. Старший вік / В.Л. Сухар. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 176 с.

Додаткові ресурси

1. Стеценко. І. Б. Логіки світу: розвиток логічного мислення дітей 4-го року життя /– К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2004. – 111 с.

2. Конструювання та експериментування в ЗДО (електронний навчальний курс, автори Ю. Волинець).

URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=23750>